

UNIVERSEEL BEHEERPLAN VOOR REEËN IN GRONINGEN, FRYSLÂN EN DRENTHE

Vereniging Het Reewild

Koninklijke Nederlands Jagersvereniging

INHOUD

UNIVERSEEL BEHEERPLAN VOOR REEËN	1
INHOUD	3
VOORWOORD.....	5
1. SAMENVATTING	7
2. INLEIDING.....	8
3. OPDRACHT	9
4. KEUZE.....	10
5. UITVOERING	11
5a. Bepaling van de draagkracht.....	11
5b. Inventarisatie	12
5c. Aanwas en sterfte	12
5d. Richtlijnen	12
5e. Controle	13
5f. Monitoring.....	13
6. PRAKTIJKTOETS	14
7. CONCLUSIE EN AANBEVELING	15
BIJLAGEN.....	17
BIJLAGE 1 Bepaling van de draagkracht voor reeën volgens Van Haften.....	17
BIJLAGE 2 Telinstructie voor reeën	19
BIJLAGE 3 Flora & Faunawet.....	21
BIJLAGE 4 Afschotregistratieformulier JAGER	23
BIJLAGE 5 Reeënrapportageformulier WBE.....	25
BIJLAGE 6 Brief deelnemende WBE's aan de toets	37
BIJLAGE 7 Uitwerking gegevens van de WBE's	39
BIJLAGE 8 Beantwoording van vragen presentatie beheerplan 17-12-2007	45

VOORWOORD

De werkgroep heeft bij de uitvoering van haar opdracht om te onderzoeken of een uniforme draagkrachtberekening met telmethode voor de noordelijke 3 provincies een paar lastige hindernissen moeten nemen: de samenstelling van de werkgroep en de landelijke discussie over een draagkrachtmodel voor de reeën.

Hierdoor hebben de werkzaamheden van de werkgroep een geruime tijd op een laag pitje gestaan. Na de zomer is er in volle vaart gewerkt en is het rapport toch op tijd gereed gekomen.

Onlangs is er ook landelijke leidraad voor het reeënbeheer opgesteld door de Koninklijke Nederlands Jagersvereniging en Vereniging Het Reewild. Het advies van de werkgroep is gebaseerd op dezelfde uitgangspunten en moet gezien worden als een regionale en praktische invulling van deze leidraad.

Een woord van dank is verschuldigd aan de WBE's De Lauwers, Nimrod, Oldambt, De Dalgronden, Zuidoost Hoek en Hondsrugveld. Zij hebben zich enorm ingezet om de gevraagde gegevens op tijd bij de werkgroep in te leveren.

Voorzitter van de werkgroep

E. Renken.

1. SAMENVATTING

De werkgroep heeft voldaan aan de opdracht van de Fbe's om te komen tot een uniforme draagkrachtberekening en telmethode voor reeën voor de noordelijke 3 provincies. De werkgroep stelt daarbij voor om als universeel en transparant beheermodel de draagkrachtbepaling van Prof. Dr. J. van Haaften te gaan gebruiken.

De werkgroep heeft de diverse in gebruik zijnde beheermethodes vergeleken en op hun bruikbaarheid onderzocht. Het telmodel en draagkrachtbepaling volgens van Haaften sluit het beste aan op artikel 10 van het besluit Faunabeheer en is eenvoudig van opzet en uitvoering.

Het beheermodel kent de volgende onderdelen: a) Bepaling van de draagkracht, b) Inventarisatie, c) Aanwas en sterfte, d) Richtlijnen, e) Controle en f) Monitoring.

Door het aantal reeën volgens de draagkracht van het model van Van Haaften te berekenen, is een WBE in staat om de doelstand van het aantal reeën in hun werkgebied te bepalen. Om deze doelstand te vergelijken met het werkelijk in het gebied aanwezig zijnde reeën is er een vaste structuur en opzet van een telling bijgevoegd. Doordat alle WBE's op dezelfde wijze schemertellingen organiseren en uitvoeren is monitoring van de ree in het werkgebied en daardoor ook in de drie noordelijke provincies mogelijk.

Door tijdsdruk is de werkgroep niet toegekomen aan de vraag een duidelijker beeld te kunnen geven van de relatie tussen verkeersslachtoffers op de aanwas en sterfte. Dit zal in een later stadium opnieuw mee moeten worden gezien en moet worden meegenomen tijdens een evaluatie van het gebruikte model.

Er worden in het gebruikte model duidelijke richtlijnen gegeven voor de tijden waarop de reeën geschoten moeten worden. Zo kunnen/moeten bokkalveren tijdens de zo genaamde afschotperiode van de "geiten" worden geschoten. Ze dienen echter wel als afschot van een bok te worden geregistreerd. De werkgroep komt met een voorstel tot afschottijden die afwijkt met de huidige afschottijden. Dit om zo effectief mogelijk gebruik te kunnen maken van de perioden waarop reeën in de biotoop actief zijn.

De werkgroep adviseert om in de periode van 15 maart tot 15 april de rust in het werkgebied te handhaven en in deze periode de tellingen te organiseren.

Controle op de conditie van de reeën vindt plaats door de gewichten van de geschoten dieren per leeftijdscategorie te noteren en te verzamelen. Gaan de gewichten van de geschoten dieren omlaag kan dit een indicatie zijn van de populatiedichtheid en kan bijvoorbeeld het afschot in een bepaald gebied worden verhoogd.

Door de gegevens van de WBE's in de drie noordelijke provincies te monitoren en te evalueren zijn de FBE's in staat de gevraagde gegevens aan de provincies door te geven.

De werkgroep heeft het draagkracht model op zijn praktische bruikbaarheid onderzocht. Hiertoe zijn een vijftal WBE's gevraagd de benodigde gegevens aan te leveren welke nodig zijn om het aantal reeën in het gebied te kunnen berekenen.

De werkgroep heeft deze gegevens vervolgens vergeleken met de opgaven van tellingen die deze WBE's over de afgelopen jaren hebben aangeleverd en kan concluderen dat deze gegevens overeen komen.

2. INLEIDING

In de Faunabeheer(Fb-)plannen voor de provincies Groningen, Friesland en Drenthe is aangegeven dat gestreefd wordt naar een uniforme draagkrachtberekening voor reeën. Er worden nu meerdere modellen in de praktijk gebruikt. De bekendste zijn Van Haften, Poutsma en KNJV. Soms wordt het ene model aangevuld met de andere omdat men van oordeel is dat dit beter aansluit bij de praktijksituatie.

De noordelijke 3 FBE's hebben gezamenlijk een werkgroep ingesteld om de mogelijkheden tot een uniform draagkrachtmodel met telmethode te onderzoeken. Hier wordt verslag gedaan van de bevindingen van de werkgroep.

3. OPDRACHT

De opdracht voor de werkgroep is te onderzoeken of een uniforme draagkrachtberekening voor reeën voor de noordelijke 3 provincies mogelijk is en haar bevindingen te rapporteren aan de besturen van de FBE's Groningen, Fryslân en Drenthe. Het uniforme berekeningsmodel dient eenvoudig te zijn in opzet en uitvoering, waarbij de tellingen een wezenlijk onderdeel vormen als onderdeel van de rapportage over het gebruik van de ontheffingen.

De werkgroep is samengesteld uit vertegenwoordigers van Vereniging Het Reewild, Koninklijke Nederlandse Jagers Vereniging en Faunabeheereenheden Groningen, Fryslân Drenthe.

Samenstelling van de werkgroep

NAAM	STRAAT	POSTCODE	WOONPLAATS	TELEFOON
Niesco Loeröp	Tolhuisweg 30	9475 PG	Midlaren	050-4094133
Henk Meijeringh	Boerhoorn 22	7861 BW	Oosterhesselen	0524-581051
Ebo Renken	Boven Westerdiep 162	9641 LM	Veendam	0598-630178
Ron Wijkman	Kolonieweg 83	7971 RB	Havelte	0521-340102
Egbert Schuldink	Hoofdstraat 22	9975 VS	Vierhuizen	0595-401752
Cor Udding	Postbus 186	9200 AD	Drachten	088-8886677

4. KEUZE

Om tot een weloverwogen voorstel te komen heeft de werkgroep onderzoek gedaan naar alle momenteel in Nederland bestaande en gebruikte methoden om de draagkracht te bepalen, wel of niet deel uitmakend van een totale beheermethode. Deze zijn:

- Draagkrachtbepaling volgens J. Poutsma
- Draagkrachtbepaling volgens J. van Haften
- Methode Gelderse Achterhoek
- Methode van J. Smit
- Draagkrachtbepaling volgens methode Alterra
- Logistisch model van R. Schoon.

De methode **Poutsma** is bij voorkeur te gebruiken in grote aaneengesloten natuurgebieden. Verder worden geen getallen gebruikt. Inventarisatie blijft noodzakelijk maar de bij regulatie wordt slechts rekening gehouden met de biotoop.

De methodiek van **Alterra** dient nog nader te worden onderzocht en getest, is bovendien kostbaar en beperkt zich tot het bepalen van de ecologische draagkracht exclusief landbouwgronden.

Het beheermodel volgens de methode **Van Haften** kent de volgende onderdelen:

a) Inventarisatie b) Bepaling van de draagkracht c) Aanwas en sterfte d) Regulatie e) Controle f) Monitoring

Uit de recente gegevens blijkt dat met name in landbouwgebieden de actuele aantallen reeën veel hoger kunnen liggen dan de berekende doelstanden zonder de bedoelde belangen noemenswaardig te schaden. De methode is daarom aangepast. Voor cultuurlandschappen levert hetzelfde punten aantal een hoger gewenst aantal reeën op. Het maximum is verhoogd van 12 naar 15 per 100 ha dekking.

Voor de cultuurlandschappen zal deze aanpassing leiden tot hogere doelstanden die meer in overeenstemming zijn met de actuele situatie.

De **Gelderse Achterhoek** gebruikt de draagkrachtbepaling van Van Haften met enige aanpassing, maar is een arbeidsintensieve methode ter bepaling van het gewenste beheer.

Bepaling van het **Conditie Product** volgens **Smit** is naar mening van de werkgroep nog niet voldoende in de praktijk getest en om tot een praktische conclusie te kunnen komen zijn zeker nog enige jaren onderzoek nodig.

Het **Logistisch model** van Schoon. Als universeel plan te ingewikkeld en gebruikt te veel verschillen van de gebruikte methodieken. Bovendien mag niet vergeten worden dat een dynamisch systeem als de natuur met vele onvoorspelbare “chaos”reacties zich niet gemakkelijk leent voor een mathematisch computermodel.

Keuze

De werkgroep heeft gekozen voor **het telmodel en de draagkrachtbepaling volgens Prof. Dr.J. van Haften** en wel om de volgende redenen:

- Het sluit aan op artikel 10 van het besluit Faunabeheer
- De eenvoud van het plan

Het kan tevens dienen als een raamwerk, waarbinnen elementen kunnen worden toegevoegd als daar behoefte aan bestaat.

5. UITVOERING

In de faunabeheerplannen, op te stellen door de Faunabeheereenheden (FBE's) worden populatiegegevens gerelateerd aan belangrijke factoren zoals voedsel, rust, ruimte, schade aan zowel flora als fauna en veiligheid.

Het beheermodel volgens Prof. Dr. J. van Haften kent de volgende onderdelen:

- a) Bepaling van de draagkracht
- b) Inventarisatie
- c) Aanwas en sterfte
- d) Richtlijnen
- e) Controle
- f) Monitoring

Voor de beeldvorming zijn de onderdelen vergeleken met de wettelijke eisen die gelden voor een faunabeheerplan.

Hieruit blijkt dat alle wettelijke onderdelen uit het faunabeheerplan ook onderdeel zijn van het beheermodel.

5a. Bepaling van de draagkracht

Definitie: Met draagkracht wordt bedoeld het aantal reeën dat 24 uur per dag, het gehele jaar door kan leven in 100 ha dekking, zonder aanleiding te geven tot belangrijke schade of verkeersongevallen en zonder in conditie achteruit te gaan.

In gebieden waar niets doen leidt tot belangrijke schade aan bos- en of landbouw, schade aan reeën en of schade aan verkeer is een populatie grootte gewenst waarbij dit niet of in mindere mate optreedt.

Deze draagkracht wordt bepaald door middel van de methodiek die Van Haften heeft ontwikkeld voor de Nederlandse situatie.

De waarderingmethode is vele jaren geleden in ons land geïntroduceerd en bij het merendeel van de WBE's en FBE's in gebruik.

Uit de recente gegevens blijkt dat vooral in landbouwgebieden de actuele aantallen reeën veel hoger kunnen liggen dan de berekende doelstanden zonder de bedoelde belangen noemenswaardig te schaden.

De methode is daarom aangepast. Voor cultuurlandschappen levert hetzelfde punten aantal een hoger gewenst aantal reeën op. Het maximum is verhoogd van **12 naar 15 per 100 ha dekking.**

Zie bijlage 1 Bepaling van de draagkracht.

Punten: 0-25 26-30 31-35 36-40 41-50 51-60 61-70 71-80 81-100

Aantal	0	3	5	7	9	11	13	14	15
---------------	----------	----------	----------	----------	----------	-----------	-----------	-----------	-----------

Voor de cultuurlandschappen zal deze aanpassing leiden tot hogere doelstanden die meer in overeenstemming zijn met de actuele situatie. Lokaal kan tijdelijk een lagere dichtheid gewenst zijn dan de berekende dit vanwege kwetsbare gewassen of een gewenste bosverjonging. Dit vraagt om **lokaal maatwerk** om belangrijke schade te voorkomen. Dit noemen wij "economische draagkracht".

De doelstand (=ideale stand) moet dan ook daadwerkelijk als uitgangspunt worden gekozen.

5b. Inventarisatie

Tellingen/inventarisaties blijven noodzakelijk als uitgangspunt. Erkend wordt dat de gebruikelijke schemertellingen in het voorjaar nooit 100% van de populatie laat waarnemen, maar het geeft wel inzicht in een trend. Voorwaarde is dat de tellingen jaarlijks op dezelfde manier worden verricht (standaardisatie). **Zie bijlage 2 Telinstructie.**

Wel is duidelijk dat uitvoering eind maart begin april de hoogste score levert van de daadwerkelijk aanwezige reeën. Er is niets op tegen om meerdere tellingen per jaar te verrichten. Dubbeltellingen zijn helaas niet uit te sluiten. Reeën zijn moeilijk te tellen, gezien hun verborgen leefwijze. De gestandaardiseerde methode geeft de minimale voorjaarsstanden aan.

In het kader van beheer en schadebestrijding wordt door de FBE om populatiegegevens gevraagd (wettelijke eis).

5c. Aanwas en sterfte

Voor de berekening van de aanwas wordt nu de maatstaf 70% van alle vrouwelijke (incl. smalreeën = 1 jaar oud) algemeen gehanteerd. Bij het bereiken van het maximale aantal stabiliseert de populatie en daalt de netto aanwas naar 0, de voorjaarsstand blijft op hetzelfde niveau. Dat betekent dat verlies de aanwas evenaart. Het verlies bestaat uit emigratie, postnatale sterfte, predatie, verkeersslachtoffers, sterfte als gevolg van ziekte etc. en (eventueel) afschot.

De jaarlijkse aanwas is een redelijke constante, de grote variabele is de jaarlijkse sterfte. Sterfte net na het zetten kan sterk variëren als gevolg van weersomstandigheden. In minder goede biotopen is de predatie kans hoger dan in een gevarieerde biotoop. Kortom variabelen die van te voren slecht zijn in te schatten. Daarnaast compenseren sterftefactoren elkaar. De gemiddeld postnatale sterfte in Nederland wordt geschat op 30%. Gelet op de variabelen moeten we ons afvragen of we van te voren de rekensom sluitend willen maken. De enige factor waar we grip op hebben is die van het afschot. Ligt de actuele voorjaarsstand boven de doelstand dan ga je afschot verhogen, ligt de actuele voorjaarsstand beneden de doelstand dan ga je het afschot verminderen. Dit is tevens het handvat voor het regulatieplan.

5d. Richtlijnen

Om te komen tot de ideale doelstand (= draagkracht) moet het verschil tussen voorjaarsstand en doelstand worden gereguleerd, waarbij rekening gehouden moet worden met sterfte door andere oorzaken.

Bij de regulatie naar leeftijd wordt geadviseerd om te streven naar circa 50% afschot in de kalveren en de eenjarigen en de andere 50% bestaat uit dieren van 2 jaar en ouder. Reeën in slechte conditie hebben natuurlijk altijd de voorkeur boven reeën in goede conditie.

Spreekt we over het aantal weg te nemen reeën, kunnen we onder de huidige omstandigheden, als ruwe vuistregel met betrekking tot de doelstand, de norm hanteren om 1/3 deel van de getelde stand inclusief valwild weg te nemen.

De FBE's staan ook het afschot van bokkalveren gedurende de geitenperiode toe. Biologisch gezien is er geen reden ze niet te schieten.

Het aspect verkeersveiligheid is een doelstelling en dus een belangrijke reden om ze wel te schieten. De geschoten bokkalveren worden *als bok verantwoord* en geregistreerd als bokkalf in mannelijke lijn van hetzelfde jaar!

Door een hoger afschot onder de bokkalveren zullen er minder een natuurlijke dood sterven en zullen er in het voorjaar minder worden doodgereden.

De toewijzing van het afschot geschiedt jaarlijks en is gebaseerd op de voorjaarstellingen.

Als **afschottijden** wordt geadviseerd: bokken van 15 april tot en met 15 september,
geiten en kalveren van 1 januari tot en met 15 maart.

Bij de afschottijden is rekening gehouden met de telperiode in het voorjaar. Het administratieve reejaar loopt van (1 januari tot en met 31 december) dit geeft de FBE's de tijd om de administratieve gegevens te verwerken, overleg met Provinciale beleidsmedewerkers, het versturen van vergunningen en ontheffingen etc.
De reeën rapportages moeten voor 1 oktober ingeleverd zijn.

Afschot vindt plaats door de deskundige beheerder. Het ligt voor de hand dat er rekening zal worden gehouden met verkeersveiligheid en schade.

Het vergelijk van de doelstand met de actuele voorjaarsstand levert de navolgende uitkomst:
Doelstand = Voorjaarsstand = afschot stabiliseren
Doelstand > Voorjaarsstand = afschot verminderen
Doelstand < Voorjaarsstand = afschot verhogen

5e. Controle

Iedere methodiek dient te worden gecontroleerd op zijn effectiviteit.
De conditie van het reewild is al genoemd bij het vaststellen van de optimale stand.

Gewicht

De eenvoudigste methode om conditie te monitoren is het gewicht. Gegevens verkregen uit verschillende biotopen zijn meestal niet te vergelijken om vast te stellen of de conditie wel of niet goed is. Binnen één bepaald veld zijn deze gegevens, van jaar tot jaar verkregen, wel te vergelijken.

Gaan de gewichten per leeftijdsgroep omlaag, dan is er iets niet in orde. De populatiedichtheid in dat bepaalde leefgebied is waarschijnlijk te hoog geworden met als gevolg dat het afschot zal moeten worden verhoogd. Ook het meer voorkomen van knobokken is een teken van een te hoge populatie. Plaatselijk kan ook een te hoge stand ontstaan door regelmatige verstoring. Bij het bepalen van de juiste dichtheid moet daarmee ook rekening worden gehouden.

Het afschot heeft ten doel dat er minder migratie op treedt. De rust binnen een populatie reeën neemt toe. De reeën worden niet meer gedwongen om weg te trekken. Dit is positief om de verkeersslachtoffers te beperken.

De geschoten reeën moeten standaard gewogen worden van het ontweide stuk met kop en huid en poten.

Valwild

Ook het percentage valwild (verkeer en ziekten) is een indicator voor het beleid.

5f. Monitoring

De FBE's zijn de aangewezen instanties om de actuele stand, de doelstand, afschot en verliezen te monitoren in de drie noordelijke provincies. Daartoe is het noodzakelijk dat de gewenste gegevens worden aangeleverd door de WBE's. In de bijlage 4 en 5 zijn daartoe de rapportageformulieren opgenomen voor de reeënjager en de WBE. De gewenste gegevens worden direct verkregen van de WBE's of worden overgenomen van de werkplannen bij de FBE's. Dit laatste heeft de voorkeur.

6. PRAKTIJKTOETS

Om het aangepaste draagkrachtmodel van Van Haften in de praktijk te toetsen, heeft de werkgroep zes WBE's benaderd. Aan deze WBE's is gevraagd om de basis gegevens om de draagkracht voor reeën te berekenen. In eerste instantie was de bedoeling dat de berekening zelf ook door de WBE's zou worden uitgevoerd, maar hiervoor was de resterende tijd te beperkt. Per provincie zijn twee WBE's geselecteerd met een bosrijk gebied en met een veldrijk gebied (zie bijlage 6) .

In een zeer korte tijd hebben zes WBE's alle zijlen bijgezet om de gegevens te kunnen verstrekken. Helaas is één WBE niet gelukt om voldoende gegevens over de kwaliteit van de bossen boven tafel te krijgen.

Op basis van een goede topografische kaart (1:25.000) kunnen al veel gegevens over omtrek van WBE, bossen en landschapselementen worden verkregen. Ook via www.googleearth.com is dit te bepalen. De oppervlakten kunnen helaas niet digitaal via de Faunawegwijzer worden berekend. Indien de kaarten voldoende groot kunnen worden uitgeprint kunnen deze wel worden gebruikt om de oppervlakten te bepalen van weiden, akkers, bossen, landschapselementen (zie bijlage 1).

Uitgangspunt voor de aangepaste berekeningsmethode is om de landbouwgewassen voor een bepaald deel mee te nemen als dekking omdat de ervaring is dat de ree dit ook als zodanig gebruikt.

Nagenoeg het hele jaar zijn er gewassen aanwezig. In het groeiseizoen is dit logisch maar ook in de andere seizoenen zijn er gewassen aanwezig die voor dekking zorgen: bijvoorbeeld wintergranen en winter groenten, maar ook braakland en akkerranden. Aan de WBE's is ook gevraagd de gewassen nauwkeurig te inventariseren (zie bijlage 6).

Met de verstrekte gegevens is de werkgroep aan het rekenen geslagen. Uit eindelijk bleek dat als 10% van de landbouwgronden zou worden meegeteld bij de oppervlakte dekking zeer dicht in de buurt komt van de aantallen die ook daadwerkelijk worden waargenomen. Helaas ging dit niet op voor de Wbe De Lauwers. Deze onderscheidt zich door de hoeveelheid grasland. Past men hierbij 20% toe dan worden de werkelijke aantallen reeën goed benaderd.

De berekende doelstand van de reeënpopulatie voor Wbe Nimrod is hoger dan de getelde voorjaarsstand. De reeënpopulatie is in het verleden ook groter geweest. Mogelijk dat verstoring hier een belangrijke rol speelt door het militaire oefenterrein en het toerisme. De resultaten van de praktijktoets worden in onderstaande tabel vermeld:

	oppervlakte	voorjaarsstand 2007	berekende stand
Wbe Zuid-Oost Hoek	6.579	421	-
Wbe De Lauwers	30.842	387	408
Wbe Dalgronden	15.000	316	279
Wbe Hondsrugveld	18.012	709	784
Wbe Nimrod	4.788	190	289
Wbe Oldambt	23.000	361	403

De uitgewerkte berekeningen zijn vermeld is bijlage 7.

Een verklaring (bij WBE De Lauwers) voor een hoger percentage bij grasland zou kunnen zijn dat er meer sloten en percelen zijn, die worden omzoomd met bomen of houtwallen en dus beide voor meer dekking zorgen. Volgens oordeel van de werkgroep is het niet de opzet dat de genoemde percentages strikt moeten worden gehanteerd. Als richtlijn kan worden gesteld dat de landbouwgronden voor ongeveer 10% tot 20% meegenomen kunnen worden bij de dekking. Bij grote aandelen grasland zal meer richting de 20% moeten worden gegaan.

7. CONCLUSIE EN AANBEVELING

De werkgroep concludeert dat het invoeren van een uniforme draagkrachtberekening volgens het model van Prof. dr. Van Haaften in de drie noordelijke provincies mogelijk is en adviseert de FBE's dit draagkrachtmodel met telmethode in de noordelijke drie provincies in te voeren.

BIJLAGEN

BIJLAGE 1 **Bepaling van de draagkracht voor reeën volgens Van Haften**

A. Veldgrenspercentage

Hierbij wordt de grens tussen dekking en open veld in procenten van de totale omtrek van de WBE-grens.

0%	= 0 punten
1-20%	= 2 punten
21-40%	= 5 punten
41-60%	= 8 punten
61-80%	= 11 punten
81-100%	= 15 punten

B. Oppervlakte weiden en akkers

De oppervlakte wordt uitgedrukt in procenten van de totale WBE-oppervlakte. **Alle landbouwgronden worden meegenomen in de berekening.**

0%	= 0 punten
1-4%	= 2 punten
5-10%	= 6 punten
11-20%	= 10 punten
> 20%	= 15 punten

C. Dekkingspercentage

Dit is de oppervlakte dekking in procenten van de totale WBE-oppervlakte.

0%	= 0 punten
1-10%	= 5 punten
11-20%	= 10 punten
21-40%	= 15 punten
41-60%	= 20 punten
61-70%	= 30 punten
71-80%	= 20 punten
> 80%	= 15 punten, wanneer de omgevende biotoop bos is.
> 80%	= 20 punten, wanneer de omgevende biotoop uit weide, heide of akkers bestaat.

D. Boomsoortenverdeling

naaldbos zonder ondergroei	= 2 punten
naaldbos met ondergroei	= 6 punten
gemengd bos zonder ondergroei	= 6 punten
gemengd bos met ondergroei	= 10 punten
loofbos zonder ondergroei	= 8 punten
loofbos met ondergroei	= 15 punten
30-50% eik	= 15 punten
> 50% eik	= 20 punten

E. Bodemsoort naar het pH-gehalte

Kleigrond	=	12 punten
Zandgrond	=	8 punten
Veengrond	=	4 punten
Overigen	=	4 punten

Na het optellen van de punten kan in onderstaande tabel worden afgelezen welke de meest gewenste dichtheid per 100 ha dekking is. Bij deze berekening verstaan we onder dekking alle bosschages en ruigten waar het reewild gebruik van kan maken.

In geval er ziektes in het veld voorkomt wordt aangeraden de stand iets lager te houden dan aangegeven om verdere verspreiding zoveel mogelijk te beperken.

Punten:	0-25	26-30	31-35	36-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-100
Aantal	0	3	5	7	9	11	13	14	15

BIJLAGE 2 Telinstructie voor reeën

Algemeen

Deze telinstructie heeft tot doel op een zo uniforme wijze gegevens te verkrijgen over reeën in Nederland.

Inhoudelijk

Telgebied	daar waar reeën voorkomen, hierbij maakt het niet uit of er afschot wordt gepleegd.
Telperiode	tussen laatste kwartier en eerste kwartier in de periode van 15 maart tot en met 15 april. Bij voorkeur jaarlijks op vaste data tussen 1 april en 15 april.
Frequentie	minimaal 3 schemertellingen, op een volgende avond, ochtend, avond
Duur avond	2 uur voor zonsondergang tot uiterlijk een uur na zonsondergang
Duur ochtend	1 uur voor zonsopgang tot geen reewild meer gezien wordt.
Uitvoering	rijploeg, aanzit en/of bers afhankelijk van het landschap
Telgebieden	het leefgebied wordt in goed te inventariseren telgebieden verdeeld.
Rijploegen	deze moeten het gehele deelgebied in één telronde kunnen door-kruisen, het is gewenst de rijrichting per avond te wisselen.
Begrenzing	de begrenzing van de telgebieden worden zo min mogelijk gewijzigd en volgt zoveel mogelijk logische grenzen zoals wegen en waterlopen en is niet gebonden aan jachtveldgrenzen.
Telploeg	een telploeg bestaat uit minimaal twee personen, deze tellen driemaal in hetzelfde gebied, één teller komt van buiten het jachtveld
Kaart	iedere telploeg heeft een kaart met hierop het telgebied of de locatie
Telformulier	iedere telploeg heeft een telformulier

Gegevens op het telformulier en kaart

Hierop wordt vastgelegd:

- Naam of nummer van het deelgebied
- Datum en tijdstip
- Namen van de tellers

Van waargenomen reeën worden de volgende zaken genoteerd:

- Tijdstip waarneming
- Nummer groep van het telformulier wordt op kaart ingetekend
- Leeftijd en geslacht (bok, geit, bokkalf en geitkalf)
- Wat niet (volledig) is aangesproken wordt vermeld.
- Individuele kenmerken worden genoteerd (zwarte geit, zesender etc.)
- Trekrichting voor zover van toepassing
- Of ze tijdens dezelfde telronde meerdere keren zijn waargenomen = dubbel zelfde telronde.
- Of ze tijdens de voorgaande telrondes zijn waargenomen = dubbel met voorgaande telronde.

Organisatie door de WBE

Plaats van samenkomst	gezamenlijk
Kwaliteit tellers	bewaken
Kwaliteit data telploegen	eerste check op volledigheid grensgebied telploegen onderling laten checken op dubbele waarnemingen

Verwerking gegevens door de reecoördinator

De weersomstandigheden worden via de dagrapporten van het KNMI van het dichtst bijzijnde weerstation vastgelegd.

Bepaling 'actuele voorjaarsstand'

Alle waarnemingen worden op een overzichtskaart ingetekend.

Dubbeltellingen tussen de tellingen worden geëlimineerd.

De som van resterende waarnemingen tesamen levert de 'actuele voorjaarsstand'.

Bepaling 'minimaal aanwezige populatie'

Deze wordt bepaald aan de hand van de telronde met het hoogste resultaat.

Gegevens verstrekking

De WBE is verantwoordelijk voor het volledig en tijdig aanleveren van de gegevens aan de secretaris van de FBE. Jaarlijks zal er voor 1 oktober door de WBE aan de ambtelijk-secretaris van de FBE gerapporteerd dienen te worden.

BIJLAGE 3 Flora & Faunawet

Artikel 68 Ontheffing

1. Wanneer er geen andere bevredigende oplossing bestaat en indien geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort, kunnen gedeputeerde staten, voor zover niet bij of krachtens enig ander artikel van deze wet vrijstelling is of kan worden verleend, ten aanzien van beschermde inheemse diersoorten, het Faunafonds gehoord, ontheffing verlenen van het bepaalde bij of krachtens de artikelen 9 tot en met 18 en 72, vijfde lid:
 - a. in het belang van de volksgezondheid en openbare veiligheid;
 - b. in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
 - c. ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, bedrijfsmatige visserij en wateren;
 - d. ter voorkoming van schade aan flora en fauna of
 - e. met het oog op andere, bij algemene maatregel van bestuur aan te wijzen, belangen.
2. De ontheffing, bedoeld in het eerste lid, wordt slechts verleend aan een begunstigde faunabeheereenheid op basis van een faunabeheerplan.
3. Onverminderd het bepaalde in artikel 80, onderdeel e, worden ontheffingen als bedoeld in het eerste lid, verleend voor een periode van ten hoogste vijfjaren.
4. In afwijking van het tweede lid kan de ontheffing, bedoeld in het eerste lid, ook aan anderen dan een faunabeheereenheid worden verleend indien:
 - a. de noodzaak ontbreekt voor een faunabeheerplan gelet op de soort dan wel de aard of omvang van te verrichten handelingen;
 - b. de noodzaak ontbreekt dat de te verrichten handelingen worden verricht door tussenkomst van een faunabeheereenheid;
 - c. het gebied waar de handelingen worden verricht niet is gelegen in een gebied waarover zich de zorg van een faunabeheereenheid uitstrekt.

Besluit Faunabeheer Artikel 10

Het faunabeheerplan bevat tenminste de volgende gegevens:

- a. de omvang van het werkgebied van de faunabeheereenheid;
- b. een kaart waarop de begrenzing van het werkgebied van de faunabeheereenheid is aangegeven;
- c. kwantitatieve gegevens over de populatie van de diersoorten ten aanzien waarvan een duurzaam beheer noodzakelijk wordt geacht, met inbegrip van gegevens over de aanwezigheid van de populaties in het betrokken gebied gedurende het jaar;
- d. een onderbouwing van de noodzaak van een duurzaam beheer van de in onderdeel c bedoelde diersoorten, waaronder een onderbouwde verwachting van de belangen als bedoeld in artikel 68, eerste lid, van de wet die zouden worden geschaad indien niet tot beheer zou worden overgegaan;
- e. een beschrijving van de mate waarin de in onderdeel d bedoelde belangen in de vijfjaren voorafgaand aan het ter goedkeuring indienen van het faunabeheerplan zijn geschaad;
- f. de gewenste stand van de in onderdeel c bedoelde diersoorten;
- g. per diersoort een beschrijving van de aard, omvang en noodzaak van de handelingen die zullen worden verricht om de gewenste stand, bedoeld in onderdeel f, te bereiken;
- h. per diersoort en gewas een beschrijving van de handelingen die in de periode, bedoeld in onderdeel e, zijn verricht om het schaden van de in onderdeel d bedoelde belangen te voorkomen, evenals, voor zover daarover redelijkerwijs kwantitatieve gegevens beschikbaar zijn, een beschrijving van de effectiviteit van die handelingen;
- i. voor zover het plan betrekking heeft op het beheer van edelherten, damherten, reeën of wilde zwijnen, een beschrijving van het voedselaanbod, de relatie tussen dit voedselaanbod

- en de grootte van de populatie van de betrokken dieren evenals de mogelijkheden van uitwisseling met aangrenzende terreinen;
- j. een beschrijving van de plaatsen in het werkgebied van de faunabeheereenheid waar en de perioden in het jaar waarin de in onderdeel g bedoelde handelingen zullen plaatsvinden;
 - k. de mogelijkheid en de voorwaarden om gebruik te maken van een aan de faunabeheereenheid verleende ontheffing op gronden van jachthouders die niet bij de faunabeheereenheid zijn aangesloten, mits die gronden binnen het werkgebied van de faunabeheereenheid vallen en voor zover die gronden plaatsen als bedoeld in onderdeel j omvatten waar planmatig beheer noodzakelijk is;
 - l. voor zover daarover kwantitatieve gegevens beschikbaar zijn, een onderbouwde inschatting van de verwachte effectiviteit van de in onderdeel g bedoelde handelingen;
 - m. een beschrijving van de wijze waarop de effectiviteit van de voorgenomen handelingen zal worden bepaald.

BIJLAGE 4 Afschotregistratieformulier JAGER

Jaar: 2010

Jachtaktehouder:..... Jachtaktenummer:.....

Merknummer	Datum	Bok	Bok-kalf	Geit	Geit-kalf	Leeftijd	Reden afschot	Gewicht	Bijzonderheden

Reden afschot: populatiebeheer, verkeersveiligheid of gewassenschade.

Valwild

Datum	Tijdstip	Bok	Bok-kalf	Geit	Geit-kalf	Leeftijd	Vk	Vd	M	N	O	Vindplaats/gemeente/hm paal	Bijzonderheden

Vk verkeer, Vd verdrinking, M maaidood, N natuurlijke dood, O onbekend

BIJLAGE 5 Reeënrapportageformulier WBE

Naam WBE :
 Vestigingsplaats :
 Naam rapporteur :
 Functie rapporteur :
 binnen WBE :
 Adres :
 Postcode / Woonplaats :
 Telefoon :
 Fax :
 E-mail :
 Rapportagejaar : 15-09-2009 tot 15-09-2010

 Datum :

 Handtekening :

In te vullen door de Fbe

Ingekomen dd :
 Akkoord :
 Opmerkingen :

POPULATIEGEGEVENS

De volgende gegevens slaan op *de hele / ... % van de WBE.

* Invullen wat van toepassing is.

1 HUIDIGE VOORJAARSSTAND (FEBRUARI/MAART/APRIL) 2008

Jaar	Bok	Geit	Bokkalf	Geitkalf	Leeftijd of Geslacht onbekend	Totaal
2008						

2 VERWACHTE VOORJAARSSTAND

Jaar	Bok	Geit	Bokkalf	Geitkalf	Opmerkingen	Totaal
2008						
2009						
2010						
2011						
2012						

3 AFSCHOT EN VALWILD GEGEVENS

	Bok	Geit	Bokkalf	Geitkalf	totaal
Toegekend afschot					
Gerealiseerd afschot					
Valwild					

4 GEMIDDELDE GEWICHTEN REEËN

kalveren		jaarlingen		>2 jaar	
bok	geit	bok	geit	bok	geit

Opmerkingen ten aanzien van niet gerealiseerd afschot:

Opmerkingen ten aanzien van slachtoffers (valwild):

Overige opmerkingen:

Fbe machtigingnummer:

5 VERZOEK REEAFSCHOT VOLGEND SEIZOEN:

Bok	Geit	Bokkalf	Geitkalf	Totaal

Is dit afwijken van vorig jaar? Ja/nee

Hieronder motiveren waarom een gewijzigd afschot wordt gevraagd.

6 BEREKENDE AANTALLEN REEËN:

Ruimte voor eventuele overige opmerkingen:

7. KAARTBEELD

Op de bij te voegen kaart dient u de volgende gegevens aan te geven:

1. Slachtoffers (Valwild)
2. Reeënwissels en oversteekplaatsen

De wijze van aangeven van bovenstaande gegevens op de kaart staat vermeld in de toelichting.

Fbe machtigingnummer:

Fbe machtigingnummer:

LIJST SLACHTOFFERS (VALWILD) 15-09-2009 tot 15-09-2010

CODE + VOLG NUMMER <small>Zie toelichting!</small>	DATUM	TIJDSTIP	GESLACHT					LFT	DOOD DOOR					PLAATS + GEMEENTE	OMSCHRIJVING PLAATS + EVENTUELE BIJZONDERHEDEN
			B	G	B	G	N		V	V	M	N	O		
			K		K	K	A	K	D						
TOTAAL															

U kunt deze tabel kopiëren naar behoefte.

Machtiginggebruikers 2010

Machtiging- nummer	Toegest. Afschot				Naam eerste machtiginggebruiker	Adres eerste machtiginggebruiker	Jachtakte- nummer	Machtiginggebruiker (die afschot heeft gepleegd)	Adres machtiginggebruiker	Jachtakte- nummer
	G+GK		B+BK							

BIJLAGE 6 Brief deelnemende WBE's aan de toets

Wbe's Zuid-Oost Hoek, De Lauwers
Wbe's Dalgronden en Hondsrugveld
Wbe's Nimrod en Oldambt

Contactpersoon: C. Udding
Onderwerp: toetsing draagkrachtbepaling reeën
Kenmerk: 1360a/cu/hrc/226052
Datum: 30 oktober 2007

Geachte heer/mevrouw,

De FBE's willen voor het nieuwe faunabeheerplan waar juni volgend jaar mee wordt gestart beschikken over een uniform draagkrachtbepaling voor reeën. Hiertoe hebben zij een werkgroep Reeën ingesteld. Deze werkgroep bestaat uit leden van de Vereniging het Reewild en Koninklijke Nederlandse Jagers Vereniging.

De werkgroep heeft gekozen om het model van Van Haaften hiervoor te gebruiken. Landelijk is dit model ook in discussie. Vanwege de problemen met de veldreeën is dit aangepast. De werkgroep wil het aangepaste model bij een zestal WBE's toetsen op bruikbaarheid en functionaliteit.

De werkgroep verzoekt daarom de medewerking van uw WBE en zou graag het volgende van u willen weten:

1. de omtrek gegevens van uw WBE, landschapselementen en bossen;
2. de oppervlakten van uw Wbe, weiden en akkers;
3. de oppervlakten van bossen en landschapselementen;
4. de boomsoortenverdeling en
5. Grondsoorten.

In de bijlage is een invulformulier bijgevoegd. Omdat dit voor de werkgroep een wezenlijk onderdeel vormt om te zien of de beheermethode in de praktijk voldoet, verzoeken wij u dit met de nodige zorg uit te voeren. De uitkomsten zullen u worden toegezonden.

Wij verzoeken u bijgevoegd formulier in te vullen en voor 18 november 2007 terug te zenden. Vragen kunnen gericht worden aan de heer C. Udding.

Namens de werkgroep draagkracht bepaling Noord Nederland,

Dhr. E. Renken
Voorzitter werkgroep

Bijlagen: invulformulier gegevens draagkrachtberekening reeën

Gegevens voor draagkrachtberekening REEEN

A	Veldgrensbepaling		
	de omtrek van uw WBE		km
	de omtrek van de landschapselementen		km
	de omtrek van bossen		km
B	Oppervakten WBE, weiden en akkers		
	WBE		ha
	weiden		ha
	akkers		ha
C	Oppervlakte met dekking		
	landschapselementen		ha
	bossen		ha
	rietkragen ed		ha
D	Boomsoortenverdeling:		
	– naaldbos zonder ondergroei		%
	– naaldbos met ondergroei		%
	– gemengd bos zonder ondergroei		%
	– gemengd bos met ondergroei		%
	– loofbos zonder ondergroei		%
	– loofbos met ondergroei		%
	– 30-50% eik		%
	– > 50% eik		%
E	Grondsoorten:		
	– Kleigrond		%
	– Zandgrond		%
	– Veengrond + dalgronden		%
	– Overigen		%

Gewassen: onderverdeling bij 2			
1	gras		ha
2	aardappelen		ha
3	bieten		ha
4	wintergraan		ha
5	zomergraan		ha
6	maïs		ha
7	groenten		ha
8	bloemen		ha
9	bomenteelt		ha
10	braakgrond		ha
11	akkerrandenbeheer (oa tbv fauna)		ha
12	overig		ha
13	Totaal weiden en akkers		ha

BIJLAGE 7 Uitwerking gegevens van de WBE's

WBE Hondsrugveld gegevens voor draagkrachtberekening REEËN

					aantal punten
A	Veldgrensbepaling		=	187/100	188 % 15
	de omtrek van uw WBE	99,575 km			
	de omtrek van de landschapselementen	75 km			
	de omtrek van bossen	112 km			
B	Oppervakten WBE, weiden en akkers		=	11000/18012	61 % 15
	WBE beheeroppervlakte *)	22.020 ha			
	WBE bejaagbare oppervlakte	18.012 ha			
	weiden	3.074 ha			
	akkers	8.784 ha			
	Overigen heide e,d.	223 ha			
	Overige niet bejaagbaar en bejaagd	4.008 ha			
C	Oppervlakte met dekking		=	5940/18012	33 % 15
	landschapselementen	549 ha			
	bossen	5.391 ha			
	rietkragen ed	30 ha			
D	Boomsoortenverdeling:			sommatie	2
	– naaldbos zonder ondergroei	29 %		29%*5910/18012*2	0,2
	– naaldbos met ondergroei	19 %	==	19%*5910/18012*6	0,4
	– gemengd bos zonder ondergroei	24 %	=	24%*5910/18012*6	0,5
	– gemengd bos met ondergroei	8 %	=	8%*5910/18012*10	0,3
	– loofbos zonder ondergroei	12 %	=	12%*5910/18012*8	0,3
	– loofbos met ondergroei	8 %	=	8%*5910/18012*15	0,4
	– 30-50% eik	0 %	=	0%*5910/18012*15	0,0
	– > 50% eik	0 %	=	0%*5910/18012*20	0,0
E	Grondsoorten:			sommatie	6
	– Kleigrond	0 %	=	0%*12	0
	– Zandgrond	47,3 %	=	47%*8	3,8
	– Veengrond + dalgronden	52,7 %	=	53%*4	2,1
	– Overigen	0 %			
					53
				aantal reeën /100ha dekking	11
			=	11*(10%*11858+5940)/100	784

WBE De Lauwers gegevens voor draagkrachtberekening REEËN

						aantal punten
A	Veldgrensbepaling			155/90	172 %	15
	de omtrek van uw WBE	90	km			
	de omtrek van de landschapselementen	120	km			
	de omtrek van bossen	35	km			
B	Oppervlakten WBE, weiden en akkers			20000/30842	65 %	15
	WBE	30.842	ha			
	weiden	14.000	ha			
	akkers	6.000	ha			
C	Oppervlakte met dekking			535/30842	2 %	5
	landschapselementen	400	ha			
	bossen	114	ha			
	rietkragen ed	21	ha			
D	de boomsoortenverdeling:			sommatie		0
	– naaldbos zonder ondergroei	0	%			
	– naaldbos met ondergroei	0	%			
	– gemengd bos zonder ondergroei	5	%	5%*514/30842*9	0,0	
	– gemengd bos met ondergroei	15	%	15%*514/30842*10	0,0	
	– loofbos zonder ondergroei	15	%	15%*514/30842*8	0,0	
	– loofbos met ondergroei	40	%	40%*514/30842*15	0,1	
	– 30-50% eik	25	%	25%*514/30842*15	0,1	
	– > 50% eik	0	%			
E	Grondsoorten:			sommatie		8
	– Kleigrond	30	%	30%*12	3,6	
	– Zandgrond	50	%	50%*8	4	
	– Veengrond + dalgronden	10	%	10%*4	0,4	
	– Overigen	10	%	10%*4	0,4	
						44
aantal reeën /100ha dekking						9
9*(20%*20000+400+114+21)/100						408

**WBE De Dalgronden gegevens voor draagkrachtberekening
REEËN**

						aantal punten
A	Veldgrensbepaling			58/70	84 %	15
	de omtrek van uw WBE	69,7	km			
	de omtrek van de landschapselementen	19,6	km			
	de omtrek van bossen	38,8	km			
B	Oppervlakten WBE, weiden en akkers			13760/15000	92 %	15
	WBE	15000	ha			
	weiden	760	ha			
	akkers	13000	ha			
C	Oppervlakte met dekking			1140/15000	8 %	5
	landschapselementen	40	ha			
	bossen	370	ha			
	rietkragen ed	830	ha			
D	Boomsoortenverdeling:			sommatie		0
	– naaldbos zonder ondergroei	10	%	$10\% * 410 / 15000 * 2$	0,0	
	– naaldbos met ondergroei	0	%	$0\% * 410 / 15000 * 6$	0,0	
	– gemengd bos zonder ondergroei	0	%	$0\% * 410 / 15000 * 6$	0,0	
	– gemengd bos met ondergroei	0	%	$0\% * 410 / 15000 * 10$	0,0	
	– loofbos zonder ondergroei	2	%	$2\% * 410 / 15000 * 8$	0,0	
	– loofbos met ondergroei	88	%	$88\% * 410 / 15000 * 15$	0,4	
	– 30-50% eik	0	%	$0\% * 410 / 15000 * 15$	0,0	
	– > 50% eik	0	%	$0\% * 410 / 15000 * 20$	0,0	
E	Grondsoorten:			sommatie		4
	– Kleigrond	0	%			
	– Zandgrond	3	%	$3\% * 8$	0,2	
	– Veengrond + dalgronden	1	%	$1\% * 4$	0,0	
	– Overigen	96	%	$96\% * 4$	3,8	
						39
				aantal reeën /100ha dekking		7
				$7 * (20\% * 13000 + 760 + 40 + 370 + 830) / 100$		279

Wbe Oldambt gegevens voor draagkrachtberekening Reeën

						aantal punten
A	Veldgrensbepaling			18/65	28 %	5
	de omtrek van uw WBE	65	km			
	de omtrek van de landschapselementen	8	km			
	de omtrek van bossen	10	km			
B	Oppervlakten WBE, weiden en akkers			15020/23000	65 %	15
	WBE	23.000	ha			
	weiden	3.020	ha			
	akkers	12.000	ha			
C	Oppervlakte met dekking			2980/23000	13 %	10
	landschapselementen	930	ha			
	bossen	1.500	ha			
	rietkragen ed	550	ha			
D	de boomsoortenverdeling:			sommatie		2
	– naaldbos zonder ondergroei	0	%			
	– naaldbos met ondergroei	0	%			
	– gemengd bos zonder ondergroei	0	%			
	– gemengd bos met ondergroei	10	%	10%*2430/23000*10	0,2	
	– loofbos zonder ondergroei	10	%	10%*2430/23000*8	0,1	
	– loofbos met ondergroei	40	%	40%*2430/23000*15	0,6	
	– 30-50% eik	40	%	40%*2430/23000*15	0,6	
	– > 50% eik	0	%			
E	Grondsoorten:			sommatie		10
	– Kleigrond	70	%	70%*12	8,4	
	– Zandgrond	15	%	15%*8	1,2	
	– Veengrond + dalgronden	15	%	15%*4	0,6	
	– Overigen	0	%			
						42
				aantal reeën /100ha dekking		9
				9*(10%*15020+930+1500+550)/100		403

Wbe Nimrod gegevens voor draagkrachtberekening REEËN

						aantal punten
1	Veldgrensbepaling			76,3/35	218 %	15
	de omtrek van uw WBE	35	km			
	de omtrek van de landschapselementen	38,1	km			
	de omtrek van bossen	38,2	km			
2	Oppervlakten WBE, weiden en akkers			2649/4788	55 %	15
	WBE	4.788	ha			
	weiden	1.147	ha			
	akkers	1.502	ha			
3	Oppervlakte met dekking			1957/4788	41 %	20
	landschapselementen	1.087	ha			
	bossen	775	ha			
	rietkragen ed	95	ha			
4	de boomsoortenverdeling:			sommatie		3
	– naaldbos zonder ondergroei	5	%	$5\% * 1862/4788 * 2$	0	
	– naaldbos met ondergroei	0	%	$0\% * 1862/4788 * 6$	0	
	– gemengd bos zonder ondergroei	0	%	$0\% * 1862/4788 * 6$	0	
	– gemengd bos met ondergroei	85	%	$8,5\% * 1862/4788 * 10$	2,8	
	– loofbos zonder ondergroei	0	%	$0\% * 1862/4788 * 8$	0	
	– loofbos met ondergroei	0	%	$0\% * 1862/4788 * 15$	0	
	– 30-50% eik	0	%	$0\% * 1862/4788 * 15$	0	
	– > 50% eik	0	%	$0\% * 1862/4788 * 20$	0	
5	Grondsoorten:			sommatie		10
	– Kleigrond	40	%	$40\% * 12$	4,8	
	– Zandgrond	60	%	$60\% * 8$	4,8	
	– Veengrond + dalgronden	0	%	$0\% * 4$	0	
	– Overigen	0	%	$0\% * 4$	0	
				Totaal aantal punten		62
				aantal reeën /100ha dekking		13
				$13 * (10\% * (1147+1491) + 1957) / 100$		289

BIJLAGE 8 Beantwoording van vragen presentatie beheerplan 17-12-2007

Hieronder volgen de vragen met de beantwoording van vragen naar aanleiding van de presentatie van reeënbeheerplan door de werkgroep aan de Fbe's Groningen, Fryslân en Drenthe dd 17-12-2007 in Drachten:

- Voorgesteld wordt om aan het rapportageformulier voor de jager twee kolommen voor bokkalf en geitkalf toe toevoegen.

Dit is akkoord en hiermee is dit formulier in overeenstemming met de Wbe-rapportageformulier.

- Bij tellingen geen onderscheid maken bij de kalveren in bok en geit omdat dit te moeilijk zou zijn.

In het veld toont een reekalf zich niet altijd even goed, echter van een jager mag worden verwacht dat hij het verschil kan waarnemen tussen een bokkalf en een geitkalf. De Wbe heeft deze ook nodig indien zij voor hun gebied een aanwasberekening wil maken om meer zicht te krijgen op de populatieontwikkeling. Het rapportageformulier voorziet hierin mocht dit soms niet lukken. Het rapportageformulier moet niet meer worden gewijzigd dan strikt noodzakelijk. Tevens sluit deze wijze van tellen aan bij de landelijke richtlijnen voor reeënbeheer.

- Langere afschotperiode voor bokken in verband met maïs.

Het gewas maïs wordt vaak laat geoogst. Een kleine verschuiving of verlenging in de afschotperiode maakt dit niet wezenlijk anders. Een aanzienlijke verlenging van de afschotperiode is niet wenselijk. Conclusie: niet wijzigen.

- Gevraagd is de periode van verslaglegging te bezien.

De voorkeur wordt gegeven aan een periode van verslaglegging die loopt van 1 januari tot 1 januari. Tevens wordt van belang geacht dat na de afschotperiode zo snel mogelijk moet worden gerapporteerd en er moet zijn gerapporteerd voordat een nieuwe machtiging kan worden verstrekt. Helaas is dit echter niet te combineren. Hieronder wordt dit uitgelegd.

Bij een rapportage die synchroon loopt met het kalenderjaar, zullen de Wbe-rapportages op 1 februari worden ontvangen. Vervolgens moeten deze worden verwerkt, in het Fbe-bestuur besproken waarna op basis hiervan de nieuwe machtigingen zullen worden verstrekt. Deze machtigingen hebben echter dan betrekking op twee kalenderjaren: Bokken van 15-4 tot 16-9 en geiten en kalveren van 1-1 tot 16-3. Een alternatief is dat er aparte machtigingen voor bokken en geiten met geitkalveren moet worden verstrekt. Dit houdt ook weer in dat twee keer moet worden gerapporteerd door de Wbe's.

Een andere optie is de volgende. Het afschot moet worden gerapporteerd over de periode van 1-1 tot 16-9. Over het valwild en uit het lijden verlossen van zieke of gewonde reeën zal dan apart moeten worden gerapporteerd van 16-9 tot 1-1. Op het moment van het verstrekken van een nieuwe machtiging is geen totaal overzicht beschikbaar voor het Fbe-bestuur.

Genoemde opties zijn niet wenselijk omdat er extra moet worden gerapporteerd en dat vraagt meer tijd van alle betrokkenen. Dus omslachtiger zonder dat meer inzicht

te geven. Er is geen totaal overzicht op moment dat het afschot moet worden vastgesteld voor het volgende seizoen. Reeënbeheerplan op dit punt dus niet aanpassen. Dit sluit ook beter aan bij het huidige systeem.

- Tenslotte voorlichting nieuwe reeënbeheerplan:

Na beantwoording van de gestelde vragen worden de provincies in kennis gesteld van dit beheerplan. Daarbij zal worden vermeld dat dit plan zal worden gebruikt voor het nieuwe faunabeheerplan.

Daarnaast zal per provincie 1 voorlichtingsvergadering voor de Wbe's worden gehouden onder verantwoordelijkheid en organisatie van de Fbe's. Het nieuwe reeënplan voor de noordelijke 3 provincies wordt gezamenlijk met Ver. Het Reewild en KNJV, verteld en uitgedragen. Uitleg wordt gegeven over het beheerplan en de technische berekeningen om de doelstand te bepalen per Wbe.

- Brief aan rijks- en provinciale waterstaat en waterschappen om aandacht de vragen voor verkeersongevallen en verdrinkingsgevallen.

Dit moet nader nog worden geconcretiseerd bijvoorbeeld door de valwildkaarten van Wbe's te digitaliseren en af te stemmen met de Wbe's met een hoog valwildpercentage.

